

Angela Miklavčič in tretjo Ivana Merhar. Amalija Kečelj, učiteljica v Šenčurju, obiskuje tečaj za meščanske šole; nadomestuje jo izprašana učiteljska kandidatinja Antonija Jaklič. Karel Mahkota, učitelj v Trzinu, je imenovan na slovensko državno službo v Trstu, na njegovo mesto pride kot suplentinja Ana Fajdiga. Rudolf Gašperin, učitelj v Škofji Loki je dobil službo v Devinu na Primorskem; nadomestuje ga suplentinja Ivana Valenčič. Leo Pibrove je odšel iz Javor na Jesenice, v Javorjah pa je provizorično nastavljen izprašani učiteljski kandidat Leopold Ažman. Marija Pogačnik, učiteljica v Poljanah, je odpuščena iz šolske službe. Dvorazrednica v Poljanah se razširi v trirazrednico; provizorično sta nastavljeni izprašani učiteljski kandidati Florijan Gostič in Vilhelmina Vidic. — Krajni šolski svet v Železnikih prosi za razširjenje ondote dvorazrednice v štirirazrednico Ker je ondota šolski okoliš premajhen, oziroma premalo šolodolžnih otrok, naj bi se vasi Čušjica in Studeno iz selškega in Rudno iz dražiškega šolskega okoliša izšolale in vsolale v železniškega. Prošnjo se ugoti Predlog glede napredovanja nekaterih učiteljev v višji plačilni razred, kakor tudi v neki disciplinarni zadevi se ugodno reši. Vilku Busu, učitelju v Kranju, se pripozna druga starostna doklada.

Iz seje ožjega in pomožnega e. kr. okr. šol. sveta tolminskega nam poročajo: V prvo plačilno vrsto se pomakne Julij Kogoj; v drugo se pomakne Katica Brezavščekova in Ljudmila Zavrtnikova. En učitelj dobi podporo v znesku 100 K. Nanovo se ustanovi šola v Sužidu in Podbeli. I. petletino dobita učiteljici Berta Pavličkova in Marica Perinova. Trebše Ivan dobi IV. petletino. En učitelj dobi dopust do 31. decembra t. l. zaradi bolezni. Sprejme se proračun za l. 1909. V pokritje stroškov se bo pobiralo 100% doklada na izravne davke.

Umetno-strokovna obrtna šola v Ljubljani. Josip Mercina, mizar v pomorskem arzenalu v Pulju, je imenovan za delovodjo na umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani. Poučeval bo kot staleu potovalni učitelj mizarstva v Selkanu pri Gorici.

Iz štajerskega deželne šolskega sveta. Deška in dekliška štirirazrednici v Hrastniku sta se razširili v petrazrednici. Stalna učiteljica sta postala Fran Winkler na nemški šoli v Komjaceh in Josip Jamnik v Račji vasi pri Čukureku.

Otroški vrtec ustanove v Idriji. Vlada je pravila že potrdila.

Ljudsko izobraževalno društvo Akademija ima svoj redni občni zbor v ponedeljek, 16. t. m., ob 8. zvečer v hotelu Ilirija. Na dnevnem redu so poročila društvenih funkcionarjev, volitve novega odbora ter razgovor o načrtu za prihodnje delovanje, osobito glede nadaljevanja hrvaških vseučiliških predavanj v Ljubljani. Na obilno udeležbo vabi odbor.

Učiteljske vesti na Koroškem. Za voditelja enorazrednice na Krčanjih je imenovan Nemeč Josip Huber od Sv. Krvi. (To šolo obiskuje le neznaten odstotek otrok, ki že znajo od doma nemško.) Za voditelja enorazrednice na Strmcu je imenovan Valentin Kováč, dosedaj podučitelj v Šmihelu pri Piberku. Podučitelj Karel Doberšek je premeščen iz Podgorja na Ojstrico, Rudolf Potočnik pa iz Djekš v Guštanj.

Učiteljstvo na mariborski obrtni šoli pozivlja slovenske vajence, naj pristopijo k nemškemu „Turnvereinu“. Tudi slovensko govorjenje je zabranjeno.

Umrl je bivši češki državni poslanec šolski ravnatelj Josef Heinrich.

„Cvetoče šulferajske šole“, piše zadnja „Marburgerica“ ter poroča iz Velenja, da je na tamošnji nemški šoli 60 slovenskih otrok. Jako dobro baje napreduje tudi šola v Šoštanju. Slovenski starši, ali res nimate več nobene ljubezni do svojih otrok, da jih pošiljate v te poneumnjevalnice, iz katerih bodo po preteku šestih let izstopili bolj zabiti kot so vstopil vanje? Sramota za slovenskega očeta, slovensko mater, da da svojega otroka v nemško šolo!

Osebnosti vesti na Kranjskem. Zaradi bolezni je dobil dopust Franc Povše v Osivnici, na njegovo mesto pa pride absolvirana učiteljska kandidatinja Marija Nosanova.

Slovenska trgovska šola v Ljubljani. Z novembrom t. l. se odpre pripravljalni razred za slovensko trgovsko šolo v Ljubljani in združena šola v pripravljalni razred se bodo sprejemali učenci, ki so dovršili najmanj ljudsko šolo in so stari 13 let, na združeno šolo pa učenci, ki so dovršili ljudsko šolo in so stari 16 let. V pripravljalnem razredu znaša šolnina 50 K, pouk na združeni šoli je brezplačen; deželni odbor kranjski pa lahko opusti tudi plačevanje šolnine v pripravljalnem razredu. Vpisovanje se bo vršilo dne 13 in 14. novembra od 9. dopoldne na prejš. v II. nadstropju hiše na Kongresnem trgu št. 2. Učenci naj se takrat zgledajo osebnost v spremstvu svojih staršev ali njih namestnikov pri ravnateljstvu ter naj prinese s seboj krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Redni pouk se prične dne 16. novembra.

Klerikalci na Koroškem snujejo svoje posebno šolsko društvo, ki se bo imenovalo „Krščansko socialno slovensko šolsko društvo za Koroško“. Pravila tega društva

so že potrjena. Sicer je to društvo konkurenčno društvo naši družbi sv. Cirila in Metoda ali v zvezi temu nas samo veseli, da se ustvari nova organizacija v prosep slovenskega šolstva. Nekaj novih ljudi in nekaj novih podpornikov se bo v to novo organizacijo vsekakor dobilo za slovensko šolstvo. In tekmovanje bodi svobodno. Nekam čudno pa je vsekakor, da prav sedaj nadlegujejo družbo sv. Cirila in Metoda za denar za šolo v Št. Jakobu prav tisti krogi, ki so ustanovili „Krščansko socialno šolsko društvo“ v namen, da bi z njim izpodrinili družbo sv. Cirila in Metoda. Boljše je, da koncentrujemo svoje moči, nego pa da jih cepimo in s tem slabimo!

Popravek. V predzadnji številki smo v „Književnosti in umetnosti“ objavili oceno Lavtarjeve računice. V zadnji vrsti stoji za besedo šole vprašaj, ki ga je treba izpremeniti v klicaj!

Šolsko zdravstvo.

Ne zavijajte jestvin v časnike! Vedno zopet opazujemo, da zavijajo ljudje jestvine v časnike. To moramo grajati. Prvič ni ravno okusno, ako se kakega kosa kruha drži tiskarsko črnilo, drugič treba pomisliti, kje je časniški papir že vse bil in skoz kake roke je potoval, preden smo zavili vanj svojo jed. Tudi nalezljive bolezni prenaša časniški papir. Pomislite, da je časopis bral morda kak jetičen človek in kašljal vanj. Občinstvo naj bi bilo v tem pogledu energično in zahtevalo po prodajalnicah odločno, da se zavijajo jestvine le v čist, nepotiskan papir. Ako vam trgovec zavije sladkor ali sir v časopis, ne sprejmite ga. No, po mestih je dandanes v tem oziru povprečno malo grajati; a toliko več po deželi, kjer je zdravstvo pastorka.

Zastrupila se je z grozdom. Na nadškofijskem trgu v Zagrebu so našli te dni 23-letno dekle, ki je ležalo v nezavesti. Dekle so odvedli v bolnišnico, kjer so ji nudili prvo pomoč. Zdravniki so konstatovali zastrupljenje z modro galico s tem, ker je omenjeno dekle zobalo grozde, ne da bi ga bilo prej opralo.

Opšice razsajajo epidemično v šolskem okrožju Podzemelj pri Črnomlju. Zbolelo je 87 otrok.

Oči šolske mladine. Neki list za šolsko higieno daje povodom začetka šol sledeče nauke, kako obvarovati oči škode: 1. Ne mencaj nikoli oči z neumitimi prsti. Ako ti je kaj padlo v oko, odstrani smet na ta način, da potegneš zgornjo trepalnico čez spodnjo; ako smet noče iz očesa, potem pojdij k zdravniku. — 2. Ne opravljaj dolgotrajnih del, ki utrujajo oči, na primer šivanje, vezenje; menjaj večkrat s takimi deli. Ne čitaj, ne piši, ne riši nikdar pri slabi dnevni svetlobi, v mraku, v somraku kakor tudi pri slabi svetilki. Tudi na klavir ne igray predolgo, kadar ni svetlo; pri luči sploh ne igray na klavir. Ne glej v solnce in ne čitej s tabel in kart, ki se blišče. Kadar pišeš, ti mora prihajati svetloba od leve strani na papir ali tablico. — 3. Pri branju in pisanju moraš pokonec sedeti, glave ne imej sklonjene. Čitanko in tablico imej precej oddaljeno od oči. Drobno pisanega in tiskanega ne beri. — 4. Ne čitaj zvečer v postelji, ako nimaš svetle luči in ako nimaš visokega vzgljaja. — 5. Knjigo in pisanko imej vedno ravno pred seboj; glava mora gledati naravnost, ne postrani. — 6. Glej, da boš izel noge na suhem in na gorkem. Ne nosi tesnih oblek, zlasti ne tesnih ovratnikov. — 7. Ne sedaj preblizu vroče peči. — 8. Ne piši v zvezke, ki so križem črtani, in tablico vedno dobro izbrisi. — 9. Ako ne vidiš na šolsko tablo, ako te oči pri branju bole, ako se ti dela megla pred očmi, povej to učitelju. — 10. Ako si dolgo bral ali pisal, pusti očem, da se malo odpočijejo; najbolje da gledaš v daljavo, še mogoče v zel-no naravo. — 11. Pazi si pokvariti želo-tec. Ne pij žganih pijač, močnega čaja ali kave, ne jej močno popranih jedi. — 12. Ne pripogibaj se prevečkrat, ne vzdiguj težkih stvari. — 13. Ako ti oči zbolé, pojdij takoj k zdravniku. — 14. Skrbij za zdravje oči s tem, da boš pridno zračil spalnico; ne posedaj v zakajenih sobah.

Razgled po šolskem svetu.

— **Srbski srednješolec.** Dne 25. t. m. so imeli v Belgradu srednješoleci shod, kjer so pozvali srednješolece v Londonu, Parizu, Petrogradu in Rimu, naj protestujejo proti Avstriji.

— **Ruska dijaška stavka.** Iz Petrograda javljajo, da je stavka ruskih vseučilišnikov končana.

— **Madjarski dijaki** na zagrebškem vseučilišču. „Obzor“ poroča, da se je teh dni vpisalo na zagrebško vseučilišče 20 madjarskih dijakov, ki so vsi do enega stipendisti madjarske vlade. Seveda ni te mlade Madjare dovedla v Zagreb želja po znanosti, marveč je očitno, da imajo ti dijaki, poslani na Hrvaško, povsem drugo misijo, ki ima samo eno svrhu, to je, da se naučijo hrvaški in da bodo usposobljeni za uradnike v hrvaških pokrajinah in to tudi v Bosni in Heregovini. Doslej ni bil še nikdar vpisan na zagrebšem vseučilišču noben Madjar.

— **Italijanska pravna fakulteta** se ustanovi na Dunaju in bo popolnoma samo-

stojna, kakor poročajo listi. Italijani so torej le nekaj dosegli v vseučiliškem vprašanju, in mi jim ne zavidamo tega. Pač se pa moramo vprašati, kdaj tudi nam pride vesela vest, da se je pričelo resno misliti pri vladi za ustanovitev slovenskega vseučilišča ali da bi vsaj začetkoma imeli le pravno fakulteto. Za enkrat se zadovoljimo tudi s to, toda vlada je gluha za slovenske kulturne zahteve.

— **Beda dunajskih dijakov.** Zaradi draginje, zlasti draginje mesa so morale tudi dunajske ljudske in dijaške kuhinje zvišati cene mesa. Posledica je bila, da so se morali ubožni dijaki odreči mesnim jedilom. To nam kaže tudi največja dijaška kuhinja v Avstriji, mensa academica, ki za razmerno majhno ceno daje visokošolecem dobro in izdatno brano. Lansko leto je padlo število mesnih porej za okrog 50.000, namreč od 306.807 na 251.788 porej. Mesna hrana postaja za uboge dijaka vedno bolj luksus, mora se hraniti z rastlinsko hrano, ki je pa za mlade ljudi nevarna. Dočim je padel v mensi academici konzum mesa, je narastel konzum sočivja in močnatih jedil, in sicer pri močnatih jedeh od 97.316 na 104.228, pri sočivju pa od 76.857 na 133.418, to je toliko kakor: veliko število dijakov mora biti neprosto voljno vegetarijanci, zadovoljiti se mora le z močnato jedjo ali celo le s prikuho in koščkom kruha.

— **Izprememba državnega šolskega zakona.** Minister za uk in bogočastje je odredil, da se imajo izbrati vsi tisti paragrafi državnega šolskega zakona, ki so potrebni izpremembe.

— **Abstinenca švedske mladine.** Abstinenca zveza švedskih študentov ima 11.650 članov v 216 odborih. Zveza se je sedaj sklenila z zvezo abstinentnih učiteljev in dobiva 2000 K drž. podpore.

Listnica uredništva.

A. M.: Porabimo, kar se bo dalo. — Darove za suspendiranega tovariša sprejema naše uredništvo. Ta se zahvaljuje darovalcem za darovanih 21 K ter Tolminskemu uč. društvu za doposlanih 40 K. Prosimo še daljnih darov, ker je beda velika.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 2792. Kranjsko. 183 1-1. Na petrazredni ljudski šoli v Loškem Potoku se razpisuje nadučiteljsko mesto s postavnimi prejemki in z vžitkom prostega stanovanja v stalno nameščenje.

Prosilec za stalno nameščenje, ki še niso stalno nameščen na javnih ljudskih šolah na Kranjskem, morajo dokazati z državno-zdravniškimi izpričevalom, da so fizično popolnoma sposobni za šolsko službo.

Pravilno opremljene prošnje je predpisanim službenim potem turadno predlagati do 3. decembra 1908.

C. kr. okr. šolski svet Kočevje, dne 28. oktobra 1908.

Zahtevajte „Učiteljskega Tovariša“ v vseh lokalih, kamor zahaja učiteljstvo!

Dr. Ed. Volčič v Novem mestu (Kranjsko)

je uredil ter dobivalo se pri njem in pri vseh knjigo-101 12 9 tržih naslednje pravne knjige:

1. **Civilnopravni zakoni** (IV. zvezek Pravnih zbirke) z občinskimi slovenskimi in hrvaškimi stvarnim kazalom, obsegajoči XII in 909 strani. 1906. V platno vezana knjiga K 8.—
2. **Odvetniška tarifa**; določila o rabi hrvaškega in slovenskega jezika pred sodišči; sodne pristojbine, s stvarnim kazalom (20 tabel). 1906. Broširano K 1-80
3. **Zakoni o javnih knjigah**, zemljiških itd. (V. zvezek Pravnih zbirke) z vsemi predpisi, ki so z njimi v zvezi, s stvarnim kazalom v hrvaškem in slovenskem jeziku, z vzorci knjižnih prošelj in vpisov. 1908. Knjiga v dveh delih, skup 618 strani. Mehko vezana knjiga K 5-60
popolno v platno vezana K 6.—
Ponatis iz knjige, navedene v točki 3.:

4. **Vzgleđi predlogov, sklepov in vpisov** za zemljiško knjigo; dotična kolkovina in vpisnina. Broširano K 1.—
5. **Kolkovina in vpisnina** pri zemljiški knjigi. Stenska tabela na močnem papirju. 60 h.

Dalje od „Poljudne pravne knjižnice“, ki jo izdaja društvo „Pravnik“.

Zvezek I. **Zakon o dovoljevanju poti za silo**, s pojasnili in vzorcem prošnje. 1907. Mehko vezano K 40.—

Zvezek II. in III. **Predpisi o železniških in rudniških knjigah**. 1908. Cena mehko vezani knjizici K 80.—

Zvezek IV. in V. **Pristojbinske olajšave ob konverziji terjatev**. 1908. Knjiga potrebna posebno posejalcem in denarnim gavodom sploh. Mehko vezana knjiga K 80.—

Zvezek VI.—X. **Predpisi o razdelbi in uredbi ter o zložbi zemljišč**. 1908. Mehko vezano K 2.—

Priljubljen je: **Zvezek XI. in XII. Predpisi o poljski okvari**. 1908. Mehko vezano K 80.—

Ako ni dogovorjeno drugače, se pošiljajo knjige s pošto proti poštenu povzetju, tako, da se k navedenim cenam priračunajo le resnični in poštni izdatki; pri naročilih do 2 K je najceneje, ako se pošlje naprej kupnina in 10 vin. poštne in gotovini ali poštnih znamkah.

Ozirajte se na tvrdke, ki objavljajo svoje oglase v Učiteljskem Tovarišu.

Zavod za graviranje in izdelovanje kavčukastih štampiljev

Anton Černe

Ljubljana, Sv. Petra cesta 6.

Uradni in zasebni pečati iz kavčuka in kovine, štampilje za datum, vsakovrstni klišeji, monogrami itd. itd. 52 40

Ceniki gratis in franko.

Ustanovljeno 1842. Električna sila. Telefon 154.

BRATA EBERL

tovarna oljnatih barv, laka in firneža v Ljubljani, Miklošičeve ulice 6 nasproti hotela „Union“

prilporučata gg. šolskim vodjem in učiteljem v mestu in na deželi ujiju priznana najboljši, črni, medli 19 52—45

lak za šolske table.

Zalogo šolskih zvezkov za Štajersko

(od dež. šol. sveta potrjeni z dne 3. oktobra 1899) za Kranjsko po F. Levčevim lepomislu iz najboljšega papirja, enakomernimi čistimi črtami, pivnikom in poljubnim ovitkom prilporuča 53 26—22

A. Umek v Brežicah in Krškem.

Uzorec na zahtevanje zastoj in franko.

Vsem onim, ki ljubijo zlahkno kapljico in dobro kuhinjo z vedno svežimi raznovrstnimi jedili prilporuča svojo nanovo urejeno

restavracijo

kakor tudi moderno opremljeni in ceneni

— hotel —

„Južni kolodvor“

nasproti kolodvoru

A. Seidel, restavrat. 32 12—10

P. n. učiteljstvu in sl. občinstvu se prilporuča

Kavarna Evropa

v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Na razpolago je „Učiteljski Tovariš“ in vsi drugi slovenski in velika izbira tujih časopisov. — Za točno postrežbo in dobro pijačo je kar najbolje preskrbljeno.

Anton Tonejc, kavarnar. 27 26—23

— **Modno blago** —

volneno in pralno, damsko in moško, platno, damasti, namizni prtji, brisače, blago za srajce in vsakovrstno drugo platno in pavolnato blago stalnobarvni

zefiri in barhetni flaneli prekrasnih modnih vzorcev za srajce, oblada itd. samo dobre, preizkušene kakovosti pripravljajo

Razpoložljiva za platno in modno blago

V. J. Havliček a bratr

Podobradi na Češkem.

Mnogo pohvalnic. Naročila za več nego 15 K pošiljamo poštne prosto. Zavitek s 40 metri pralnega blaga za 18 K franko.

Pišite po vzorce!

183 26—1